

Wirtschaftsstudium

โดย ปิณฑญา นิยมไทย

ในยุคแห่งการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลกนี้เอง เป็นเหตุให้มีผู้สนใจที่จะศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งในประเทศเยอรมัน นักศึกษาที่สนใจจะศึกษาในสาขาวิชานี้ก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนสูงขึ้น จึงขอเสนอข้อมูลโดยรวมเกี่ยวกับการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์สำหรับนักเรียนไทย และผู้ที่สนใจศึกษาวิชานี้ในประเทศเยอรมัน อันเนื่องมาจากความแตกต่างกันของระบบการศึกษาของประเทศไทย และเยอรมัน ทำให้ไม่สามารถกำหนดชื่อวิชาบางวิชาเป็นภาษาไทยได้ ดังนั้นการกล่าวถึงชื่อวิชาในบทความนี้จึงใช้ภาษาเยอรมัน และบางครั้งอาจกำกับชื่อวิชาเป็นภาษาไทยบ้างเพื่อความเข้าใจของผู้อ่าน บทความนี้มาจากการค้นคว้าเอกสารภาษาเยอรมัน และประสบการณ์ตรงในการศึกษาของผู้เขียน ข้อผิดพลาดใดๆ อันพึงจะมีในบทความนี้ ผู้เขียนขออภัยไว้ เพื่อจะได้นำไปแก้ไขและเพิ่มเติมให้ถูกต้องเพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาไทย และผู้สนใจที่จะศึกษาในสาขาวิชานี้ต่อไป การศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ในประเทศเยอรมันนั้นสามารถทำได้ ทั้งในมหาวิทยาลัยสายวิชาการและมหาวิทยาลัยสายอาชีพ ซึ่งการจัดการศึกษาก็จะเป็นไปในรูปแบบที่แตกต่างกัน กล่าวโดยรวมคือในมหาวิทยาลัยสายวิชาการจะเน้นในภาคทฤษฎี ในขณะที่มหาวิทยาลัยสายอาชีพจะมุ่งให้นักศึกษามีทักษะในภาคปฏิบัติ "Wirtschaftsstudium" ใช้กล่าวรวมเรียกการศึกษาทางเศรษฐศาสตร์ ทุกแขนงอันประกอบไปด้วยสาขาวิชาหลักๆ ดังนี้

๑. Volkswirtschaftslehre หรือ VWL
๒. Betriebswirtschaftslehre หรือ BWL
๓. Oekonomie หรือ Wirtschaftswissenschaft
๔. Wirtschaftsinformatik
๕. Wirtschaftsingenieurswesen
๖. Wirtschaftspädagogik

Volkswirtschaftslehre

วิชา VWL นั้น มีขอบเขตโดยกว้างเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น การอุปโภค บริโภคการผลิต การซื้อขายแลกเปลี่ยน การแจกจ่ายผลผลิต การเรียนการสอนในสาขาวิชานี้จะมุ่งเน้นไปทางด้านทฤษฎี เพื่อที่จะนำไปใช้วิเคราะห์และวิจัยทางวิชาการ

Betriebswirtschaftslehre

วิชา BWL ประกอบไปด้วยการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจโดยรวม เช่น การลงทุน การจัดการ การตลาด การบัญชี ดังนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่านักศึกษาในสาขาวิชา BWL จะได้รับการศึกษาในภาคทฤษฎีเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ใน ระบบธุรกิจมากกว่าการวิจัยทางวิชาการ สำหรับการศึกษาวิชา BWL มีการคัดเลือกโดยระบบ Numerus Clausus หรือการคัดเลือกตามเกรดเฉลี่ย ซึ่งจะอยู่ที่ 2.5 โดยประมาณ

Oekonomie หรือ WiWi

WiWi เป็นวิชาที่รวมหลักของ BWL และ VWL เข้าด้วยกัน เพื่อจุดมุ่งหมายที่จะสามารถนำไปใช้ได้กว้างในการประกอบอาชีพนักศึกษาจะได้รับความรู้ทั้งในแง่ธุรกิจและความสัมพันธ์ของผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐในแง่ของเศรษฐศาสตร์

Wirtschaftsinformatik

มีขอบเขตรวมไปในทางเศรษฐศาสตร์และทางเทคนิค โดยที่นักศึกษาสามารถเลือกวิชาหลักทางเทคนิคก็ได้ เช่น วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมโยธา และในขณะเดียวกันนักศึกษาก็จะต้องศึกษาวิชา VWL, BWL คณิตศาสตร์ บางส่วนของวิชากฎหมาย เช่นกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวมทั้งวิชาฟิสิกส์ เคมี ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานทางด้านเทคนิค ทั้งนี้ ก็อาจจะมีรายละเอียดที่แตกต่าง กันไปตามแต่ละมหาวิทยาลัย

Wirtschaftspädagogik

เป็นวิชาเศรษฐศาสตร์สำหรับผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพครูในสาขาวิชานี้ในอนาคตนอกจากความรู้ทางเศรษฐศาสตร์แล้วนักศึกษายังต้องได้รับการทดสอบความสามารถในด้านการให้การสอนอีกด้วย

ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษาภาคบังคับสำหรับทุกสาขาวิชาทางเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยสายอาชีพ คือ ๘ เทอมการศึกษา และสำหรับในมหาวิทยาลัยสายวิชาการ คือ ๕ เทอมการศึกษา (ยกเว้นสาขาวิชา Wirtschaftsingenieurwesen ๑๐ เทอมการศึกษา) แต่ในระยะเวลาเฉลี่ยที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้อยู่ระหว่าง ๑๑-๑๒ เทอมการศึกษา การศึกษาภาคบังคับแบ่งออกเป็น ๒ ช่วง

Grundstudium ๔ เทอมการศึกษา

Hauptstudium ๔ เทอมการศึกษา

+ ๑ เทอมการศึกษา สำหรับงานเขียนวิทยานิพนธ์ Diplomarbeit

นักศึกษา VWL, BWL, WiWi และ Wirtschaftspädagogik จะได้เรียนรวมกันในระดับ Grundstudium ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปทางเศรษฐศาสตร์ เช่น เศรษฐศาสตร์มหภาค (Makroökonomie) เศรษฐศาสตร์จุลภาค (Mikroökonomie) วิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ วิชาเศรษฐศาสตร์ และสถิติ วิชาบริหารธุรกิจ

รูปแบบการศึกษา

๑. ในระดับ Grundstudium

การศึกษาในระดับ Grundstudium ของวิชาทางเศรษฐศาสตร์ก็เหมือนกับวิชาอื่นๆ คือ จะประกอบไปด้วย Vorlesung, Tutorium, Übung ดังนั้นจะไม่ขอล่าช้า นอกจากวิชา Propädiegogik ซึ่งเป็นวิชาเสริม และมีรายละเอียดดังนี้

Propaedeutik เป็นคอร์สย่อยที่จะเปิดสอนในช่วงปิดภาคเรียน ส่วนใหญ่จะสอนในวิชาบัญชี

(Rechnungswesen) แต่บางมหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชา

Propaedeutik ด้วย นักศึกษาควรจะหารายละเอียดเกี่ยวกับวันและเวลาของคอร์สต่างๆ ให้แน่นอน เพราะวิชาดังกล่าวจะมีระยะเวลาในการสอนที่สั้นและรวบรัด (๒-๔ สัปดาห์) และจะมีการสอบเก็บสะสมใบรับรองสอบผ่านวิชา (Schein) ก่อนที่จะเปิดภาคเรียน บางมหาวิทยาลัยมี ข้อบังคับให้นักศึกษามี Schein ของ Propaedeutik เสียก่อน จึงจะได้รับอนุญาตให้เข้าสอบในบางวิชาของการสอบระดับ Vordiplomspruefung ได้ เช่น ที่มหาวิทยาลัยโคโลญจ์ การศึกษาในระดับ Grundstudium สำหรับสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์คอมพิวเตอร์นั้น จะมีวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เช่น ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ การเขียนโปรแกรม รวมทั้งคณิตศาสตร์และสถิติ การสอบในระดับ Grundstudium นั้น มีระบบที่แตกต่างกันไปในแต่ละมหาวิทยาลัย บางแห่งจัดให้มีการสอบในครั้งเดียวหลังจากเทอมการศึกษาที่ ๔ (Blockpruefung) หรือในบางมหาวิทยาลัยนักศึกษาสามารถลงทะเบียนขอสอบได้ในทุกเทอมการศึกษา

๒. ในระดับ Hauptstudium

เมื่อนักศึกษาสามารถสอบวิชาของระดับ Vordiplom ได้ครบ ก็จะได้เข้าไปเรียนในระดับ Hauptstudium ซึ่งนักศึกษาสาขา VWL, BWL, Wiwi และ Wirtschaftspädagogik จะต้องแยกไปศึกษาในสาขาวิชาของตนเอง ซึ่งแบ่งแยกและเน้นหนักในเนื้อหาที่แตกต่างกันไป โดยส่วนใหญ่แล้วนักศึกษาในทุกวิชาทางเศรษฐศาสตร์จะต้องเรียนดังนี้ คือ วิชาบังคับ (Pflichtfach) ๔ วิชา วิชาเลือก (Wahlfach) ๑ วิชา ตัวอย่างวิชาเลือกในสาขาวิชา BWL ได้แก่ การตลาด (Marketing) การธนาคาร (Bankbetriebslehre) นักศึกษาจะต้องเรียนรู้และค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น และนักศึกษาจะได้ศึกษาในแต่ละสาขาวิชาในรายละเอียดเพื่อที่จะใช้เป็นพื้นฐาน และข้อมูลในการทำ Diplomarbeit การสัมมนา (Seminar) นักศึกษาในระดับ Hauptstudium จะต้องเข้าร่วมสัมมนา ซึ่งจะเป็นการอภิปรายร่วมกันในหัวข้อเรื่องที่กำหนด จำนวนการเข้าร่วมสัมมนาชี้แจงแต่ละมหาวิทยาลัย เช่น สำหรับสาขาวิชา VWL ในมหาวิทยาลัยบอนน์ กำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมสัมมนาในวิชาหลัก ๒ วิชา

การฝึกงาน (Praktikum) ในบางมหาวิทยาลัยมีข้อกำหนดให้นักศึกษาบางสาขา เช่น BWL, Wirtschaftsingenieurwesen ต้องทำการฝึกงาน โดยข้อกำหนดในด้านระยะเวลานั้นแตกต่างกันไปตามมหาวิทยาลัย ในขณะที่ใน สาขา VWL ไม่มีข้อกำหนดดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การฝึกงานนั้นทำให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ชีวิตและได้รู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ในภาคทฤษฎีที่ได้ร่ำเรียนมาในเชิงปฏิบัติ ซึ่งย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในภายภาคหน้า